

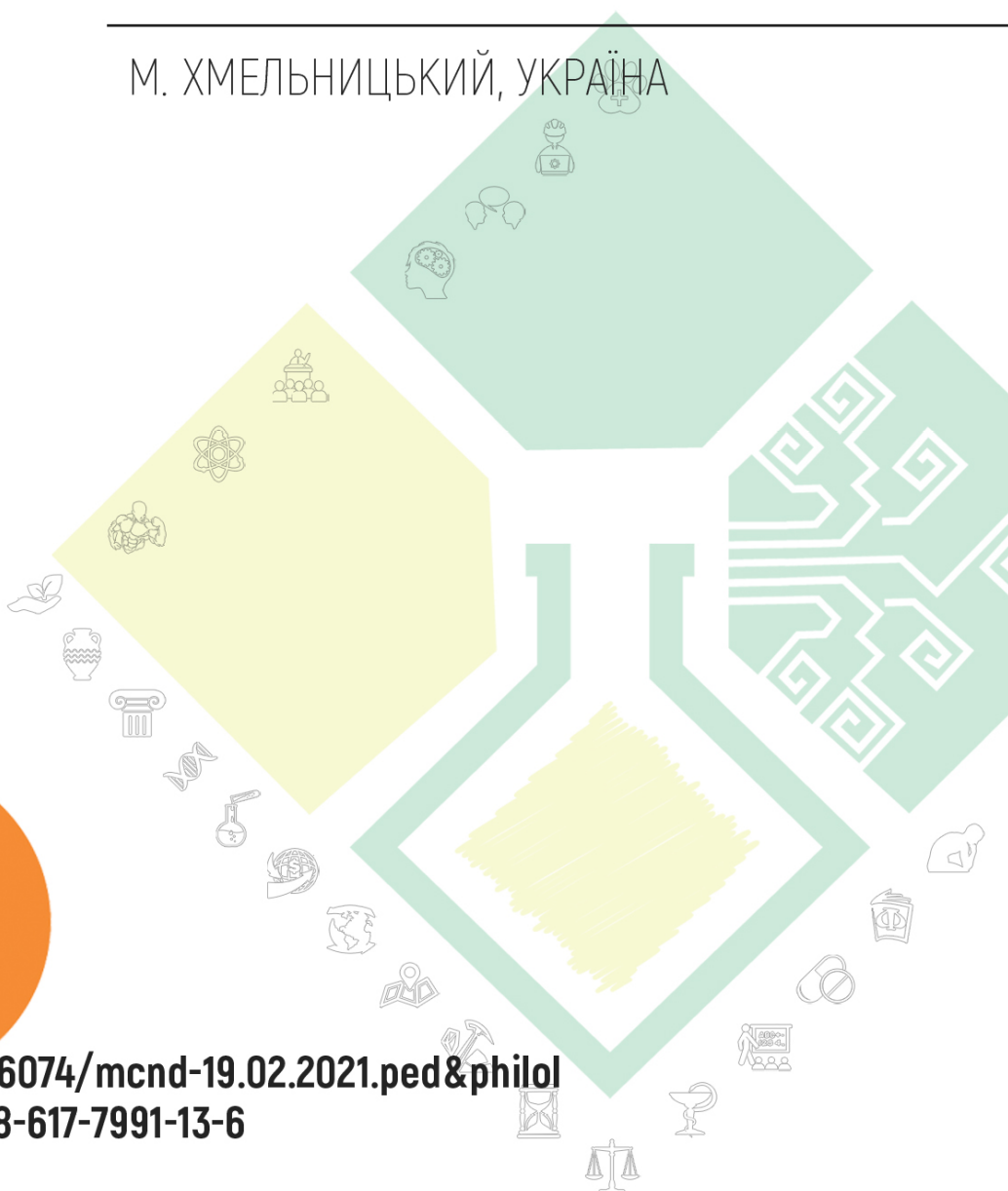
С УЧАСНИЙ ПЕДАГОГ ТА ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ, ФІЛОЛОГІЧНІ ДИСПУТИ ТА НАУКА ПРО МОВУ

І 19 ЛЮТОГО 2021 РІК

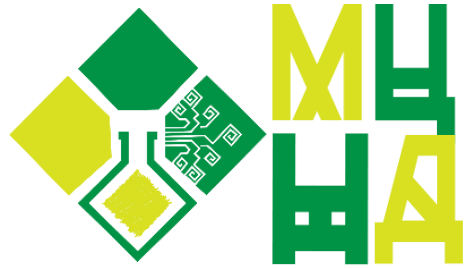
М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА

DOI 10.36074/mcnd-19.02.2021.ped&philol
ISBN 978-617-7991-13-6

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

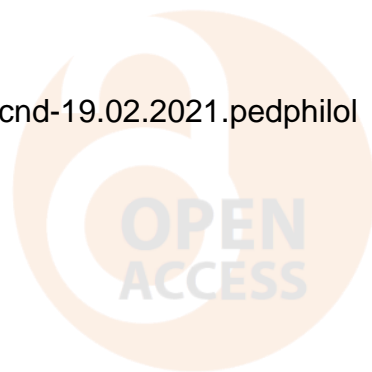

Міжнародний Центр Наукових Досліджень

СУЧАСНИЙ ПЕДАГОГ ТА ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ, ФІЛОЛОГІЧНІ ДИСПУТИ ТА НАУКА ПРО МОВУ

19 ЛЮТОГО 2021 РІК
м. Хмельницький, Україна

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2021

Організація, від імені якої випущено видання:
ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Голова оргкомітету: Рабей Н.Р.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою «УкрІНТЕІ» в базі даних науково-технічних заходів України та інформаційному бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (Посвідчення № 35 від 18.01.2021).

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

Роботи, що містять цифровий ідентифікатор DOI індексуються в ORCID, CrossRef та OUCI (Український індекс наукового цитування).

С 89 **Сучасний педагог та теорія педагогіки, філологічні диспути та наука про мову:** матеріали міжнародної спеціалізованої наукової конференції, м. Хмельницький, 19 лютого, 2021 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: Європейська наукова платформа, 2021. — 130 с.

ISBN 978-617-7991-13-6

DOI 10.36074/mcnd-19.02.2021.pedphilol

Викладено матеріали учасників міжнародної спеціалізованої наукової конференції «Сучасний педагог та теорія педагогіки, філологічні диспути та наука про мову», яка відбулася у місті Хмельницький 19 лютого 2021 року.

УДК 37+80+(81+003)+82

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I.

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ: ПРИЧИНИ І СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ Жмирко В.С.	8
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ПЕДАГОГІКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ Лук'янчикова Т.В.	11
ЗМІСТ ТА ФОРМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ Костенко Л.Д.	13
ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ Лебедева О.О.	15
МЕТОДИКА ОБУЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ С ПОМОЩЬЮ ОБУЧАЮЩИХ ВИДЕОІГР Князев Н.С.	17
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ЗАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ Діденко Ю.Ю.	19
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Сергійчук О.М.	21
ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ Максютов А.О.	23
СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Тарасенко В.М.	25
ЧИ МОЖУТЬ НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАМІНИТИ ВЧИТЕЛЯ? Корсун О.О.	28

СЕКЦІЯ II.

ДОШКІЛЬНА ТА ПОЧАТКОВА ОСВІТА, ОСОБЛИВОСТІ ДИТЯЧОЇ ПЕДАГОГІКИ

ДИТЯЧЕ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ Котелянець Н.В.	30
---	----

МОВНА ТА КОНТЕКСТУАЛЬНА ЗДОГАДКИ ЯК ВАЖЛИВІ ПРИЙОМИ СЕМАНТИЗАЦІЇ НЕЗНАЙОМОЇ ЛЕКСИКИ Мартиненко В.О.	34
РОЗВИТОК МУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРОВАНИХ ЗАВДАНЬ НА МУЗИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ Кулікова С.В., Стреленко У.В.	36
СЕКЦІЯ III. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СЕРЕДНЬОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	
DE LA MÉTHODE DE L'ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE EN GALICIE: L'HISTOIRE DE SON DÉVELOPPEMENT (1867–1939) Ivashchuk A.	39
ДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ У СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ Прунько В.С.	41
МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ДО МАТЕМАТИКИ Дячкова В.Б.	43
ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ ВЕДЕННЮ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ Самоненко Н.В.	45
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ Сологуб О.В.	48
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА Гринюк О.С.	50
ПЕРСОНІФІКОВАНИЙ ПІДХІД, ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ-АНЕСТЕЗІОЛОГІВ Чабанович Н.Б.	52
РОЗВИТОК РИТОРИЧНИХ УМІНЬ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Подлевська Н.В.	54
РОЗВИТОК У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НАВИЧОК АРГУМЕНТУВАННЯ ТА ДИСКУТУВАННЯ Ремех Т.О.	58
СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ БОГОСЛОВІВ Нікіфорчук Ж.В.	62

СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ БОГОСЛОВІВ

Никіфорчук Жанна Василівна

аспірантка кафедри педагогіки та методики початкової освіти
факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Науковий керівник: Лабінська Богдана Ігорівна

д. пед. наук, проф., завідувач кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

В епоху формування глобального інформаційного суспільства та стрімких соціальних змін іншомовне читання стає одним із ключових інструментів засвоєння інформації та знань, підвищення культурної компетентності [3]. Метою навчання читання іноземної мови, є виховання компетентного читача – майбутнього богослова, тобто такого, який зможе поставити перед собою завдання у процесі читання, визначити шляхи його розв'язання, володіючи багатьма стратегіями, прийомами, уміннями й навичками, відрефлексувати якість свого читання та розуміння тексту.

Іншомовне читання у модерному процесі навчання відіграє одну з ключових ролей, оскільки відкриває доступ до провідних джерел інформації, розширює світогляд майбутніх богословів, впливає на розвиток пізнавальних процесів тощо. Іншомовне читання виступає як засіб здійснення інформаційної діяльності, задоволення пізнавальних потреб студентів і як опосередкована форма спілкування.

Процес розуміння змісту англomовного тексту є єдиним для усіх мов і контекстів, оскільки заснований на розумових операціях, і ефективно читання відбувається у тому випадку, якщо той, хто читає вміє свідомо обирати і користуватися раціональними стратегіями [4].

Метою нашої розвідки є класифікація стратегій іншомовного читання, їхня детальна характеристика та відбір стратегій для навчання іншомовного читання майбутніх богословів.

Важливе місце в рамках нашого дослідження займає визначення поняття «стратегія навчання». О. М. Ножовнік пише, що стратегії навчання – це план, дія або свідомо діяльність, які застосовуються для досягнення мети навчання. Студенти використовують стратегії навчання, щоб шукати, вилучати, зберігати, відновлювати і використовувати інформацію. Стратегії навчання є способами переробки інформації, які полегшують навчання, покращують розуміння і зберігають вилучену інформацію [2]. Н. М. Сметанникова подає дещо ширше й конкретніше тлумачення навчальних стратегій: набір дій, який використовує студент для того, щоб полегшити навчання, зробити його ефективнішим, результативнішим, швидшим, приємнішим, спрямувати й наблизити діяльність навчання до власних цілей [5].

Проаналізувавши низку праць, класифікуємо навчальні стратегії іншомовного читання наступним чином: когнітивні та метакогнітивні стратегії. Детальніше розтлумачимо наведені вище поняття.

Когнітивні стратегії розглядаємо як методи реагування на специфічні освітні проблеми із метою стимулювання аналітико-синтетичної діяльності студентів [6]. Розглянемо когнітивні стратегії, які полягають у безпосередній конкретній роботі майбутніх богословів з навчальним матеріалом та пов'язані із запам'ятовуванням, рецепцією та продукцією іншомовних текстів релігійного спрямування.

Традиційна когнітивна стратегія роботи над текстом є стратегією «знизу-вверх» – послідовного читання, тобто, коли речення складаються з окремих слів, абзаци

складаються з окремих речень, а текст – з відповідних абзаців. Така стратегія не сприяє розвитку вмінь іншомовного читання і не приносить жодного естетичного задоволення від читання [7]. Натомість стратегія «зверху-вниз» базується на тому, що спочатку на основі перегляду всього тексту досягається розуміння загального змісту тексту [7]. Погоджуємося з автором, що саме такої стратегії слід навчати майбутніх богословів.

Стратегія компенсації мовних засобів компенсує розрив у засобах мови і забезпечує процес іншомовного читання навіть за наявності незнайомих слів [4]. Ця стратегія має на меті використання майбутніми богословами контекстуальної та мовної здогадки, ігнорування незнайомих фраз, без яких можна отримати загальне розуміння англomовного тексту.

Стратегія самостійного ознайомлення з мовними засобами включає постановку питань про основні характеристики мовної одиниці, співвідношення її характеристик з відомим/аналогічним мовним і мовленнєвим досвідом у рідній мові та тій, що вивчається, прогнозування труднощів використання мовної одиниці, виділення особливостей її вживання в контексті тощо [4]. За допомогою цієї стратегії майбутні богослови зможуть будувати паралелі мовних одиниць в іноземній та рідній мовах, вивчати контекст використання та вживання мовної одиниці.

Стратегія запам'ятовування передбачає повторення слова, речення, тексту; повторення зразків речень із заміною (підстановкою), розширенням; складання смислових пар, словосполучень, речень за зразком; згрупування мовних одиниць за певною ознакою; схематична систематизація мовних одиниць тощо [4]. В контексті нашого дослідження дана стратегія дозволить майбутнім богословам розширювати словниковий запас теологічного спрямування, використовувати професійно орієнтовану лексику в професійній комунікації.

Стратегія пошуку опор в іншомовному читанні включає опору на заголовки, підзаголовки, рубрикацію, тему, ситуацію, широкий контекст; використання графічних опор; виділення логічних і структурних частин тексту; виділення ключових фраз; виділення смислових, логічних, міжфразових засобів зв'язку – мовних маркерів тощо [4]. Вважаємо, що ця стратегія полегшить іншомовне читання текстів майбутніми богословами, адже допоможе їм орієнтуватися в різних за структурою текстах та полегшить пошук необхідної професійної інформації.

Навчально-інформаційні стратегії є інтеграційними видами навчально-інформаційної діяльності, які потрібні студентам під час роботи з навчальною літературою, інформаційними і довідковими матеріалами [4]. Впевнені, що навчально-інформаційні стратегії допоможуть майбутнім богословам при складанні плану прочитаного тексту; складанні логіко-смислової низки ключових слів, фраз, фактів тексту; під час короткого викладу (переказу/перефразу) прочитаного тексту, анутовання; тощо.

Стратегія самоадаптації допомагає студенту адаптуватися до тексту [1]. За допомогою цієї стратегії студенти спеціальності «Богослов'я» будуть в змозі цілеспрямовано пристосувати зміст професійно спрямованого тексту під свої фахові потреби, враховуючи життєвий та мовленнєвий досвід, фонові знання, просуваючись таким чином до необхідного результату.

Стратегія рефлексії має відношення не тільки до управління пошуку в пам'яті, активізації набутих знань та досвіду студентів, а й до планування дій, їх виконання, оцінювання досягнутого результату та самого шляху досягнення [1]. В процесі навчання майбутніх богословів іншомовного читання стратегія рефлексії безпосередньо може бути реалізована і сформована за допомогою завдань, що апелюють до оцінювання досягнутих результатів і осмислення шляхів їх досягнення.

Стратегія сканування передбачає швидкий перегляд професійно орієнтованого тексту з метою пошуку необхідної інформації [1]. За допомогою цієї стратегії майбутні богослови

можуть швидко проглянути англomовний текст і знайти ту інформацію, котра є необхідною для них (певні події в історії церкви, імена церковних діячів, дати тощо). Стратегія прогнозування та верифікації формується та розвивається в умовах, коли студент повинен багато читати і одночасно регулювати швидкість читання в залежності від важкості тексту [1]. Переконані, що ця стратегія дасть змогу студентам спеціальності «Богослов'я» співвідносити між собою фрагменти професійно орієнтованих текстів з метою бути «мобільним» в тексті.

Проаналізувавши когнітивні стратегії, переходимо до характеристики метакогнітивних стратегій навчання іншомовного читання майбутніх богословів.

Метакогнітивні стратегії – це стратегії управлінського типу, які спрямовані на самостійний контроль освітнього процесу тими, хто навчається [6]. Вони забезпечують загальні процеси пізнавальної розумової активності і процеси інформаційно-пізнавальної навчальної діяльності, передбачають роздум про процес навчання, самопідготовку до нього, контроль результатів навчання [4].

До метакогнітивних стратегій навчання іншомовного читання майбутніх богословів відносимо: усвідомлення мети навчання студентів даної спеціальності, планування виконання завдання чи досягнення поставлених цілей; визначення проблеми, яка заважає студентам виконати завдання і пошук шляхів її подолання; самоконтроль; заміна за необхідності навчальних стратегій; перевірка правильності отриманого результату; самооцінка результатів; аналіз причин невдач чи недостатнього рівня виконання завдання майбутніми богословами; співвіднесення нової інформації з раніше вивченою (яка передбачає інтеграцію нових ідей з уже відомими).

Висновки. Отже, виділені та проаналізовані нами стратегії (когнітивні та метакогнітивні) для навчання іншомовного читання майбутніх богословів є потрібними для формування професійно орієнтованої компетентності в читанні. Уміння використовувати наведені стратегії дасть можливість майбутнім богословам читати автентичну літературу зі спеціальності, оновлювати і розширювати професійні знання та забезпечить їм доступ до провідних джерел інформації.

Список використаних джерел:

1. Марченко Н. П. (2012) Стратегії читання іншомовних текстів у процесі підготовки майбутніх учителів німецької мови. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, № 42 (2), 15–19.
2. Ножовнік О. М. (2012) Системи вправ для формування стратегій інформативного читання фахової літератури у процесі викладання англійської мови для спеціального вжитку студентам вищої професійної школи: теоретичний огляд та досвід. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського: збірник наукових праць. Педагогічні науки*, №1 (39), 152–162.
3. Полонська Т. К. (2018) Стратегії навчання іншомовного читання учнів молодшого шкільного віку. *Український педагогічний журнал*, № 1, 85–92.
4. Рошупкіна О. А. (2013) Стратегії навчання самостійності читання текстів іноземними студентами. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*, № 4, 121–127.
5. Сметаннікова Н. Н. (2005) *Стратегіальний підход к обучению чтению*. Москва: Школьная библиотека.
6. Тарасюк Н. М., Шикун А. В. (2019) Когнітивні та метакогнітивні стратегії формування англomовної лексико-граматичної компетентності у читанні в майбутніх інженерів-будівельників. *Нова педагогічна думка*, №2 (98), 136–138.
7. Тарнопольський О. Б. (2006) *Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти*. Навчальний посібник, Київ: Фірма «ІНКОС».